

آیا فاطمه(س) می‌تواند الگو باشد وقتی زمان و مکان تغییر کرده است؟

در نشست عمومی کنگره بین‌المللی حضرت فاطمه(س)، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به تشریح مفهوم الگو از دیدگاه قرآن پرداخت و به این سؤال پاسخ داد که حضرت فاطمه(س) چگونه می‌تواند الگو باشد، در حالی که زمان و مکان تغییر کرده است.

در نشست عمومی کنگره بین‌المللی حضرت فاطمه(س)، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به تشریح مفهوم الگو از دیدگاه قرآن پرداخت و به این سؤال پاسخ داد که حضرت فاطمه(س) چگونه می‌تواند الگو باشد، در حالی که زمان و مکان تغییر کرده است.

به گزارش خبرنگار ایکن، کنگره بین‌المللی حضرت فاطمه(س) اسوه جاودانه، امروز سه شنبه ۱۴ بهمن ماه به صورت مجازی آغاز به کار کرد.

در نشست عمومی این کنگره، ابتدا حجت الاسلام سیدعبدالفتاح نواب، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، با اشاره به احادیث پیامبر(ص) در خصوص حضرت فاطمه(س)، گفت: عمر ایشان کم بوده، اما نگاه‌ها، تذکرات، توجهات و یادگارهای ایشان زیاد است. یعنی عمری کوتاه اما با برکت، کوثری و همراه با خیر کثیر دارند.

وی به مطالب و احادیث بیان شده از حضرت فاطمه(س) اشاره کرد و گفت: سخنان زیادی از حضرت در این عمر کوتاه به یادگار مانده است. در خصوص معارف، خطبه مصحفی که به مصحف فاطمه معروف است، از ایشان نقل شده که دارای نکات مهمی است. همچنین جلال الدین سیوطی در «در المنثور» از حضرت زهرا(س) سخنانی را جمع آوری کرده اند که به عنوان مسند فاطمه در کتب اهل سنت نقل شده است.

حجت الاسلام نواب تسبیحات حضرت زهرا(س) را از دیگر برکات به یادگار مانده حضرت عنوان و اظهار کرد: ابن مسعود نقل می‌کند که آقایی خدمت حضرت زهرا(س) رسید و فرمود آیا از سخنان پدرتان چیزی در اختیار دارید که از آن استفاده کنیم. حضرت فاطمه(س) به خدمتکار خود می‌گویند که برو و پارچه ای که در آن حدیث پیامبر را نوشته ام را بیاور؛ خدمتکار می‌آید و می‌گوید که پیدا نکردم، حضرت می‌فرماید برو و جست و جو کن، این روایت در نزد من برابری می‌کند با جایگاه حسن و حسین. این تکریم علم و توجه به دانش و آموزش از نگاه حضرت زهرا(س) است.

وی افزود: فضا، خادمه آن حضرت به دلیل هم نشینی با ایشان طوری با قرآن انس داشت که وقتی با همسفرانش سفر می‌کرد، هر سؤالی از ایشان می‌پرسید؛ کردند، با آیات قرآن پاسخ می‌دادند.

آیت الله علی دوست، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی نیز طی سخنانی به تشریح ویژگی الگو بودن در اسلام پرداخت و گفت: در قرآن کریم، جریان‌های تعقیب شده که می‌توان اسمش را معرفی الگوها گذاشت؛ از جمله در آیات آخر سوره تحریم، خداوند دو الگو از جنس زن یعنی همسر نوح و لوط را برای کافران، فاسقان و فاسدان معرفی می‌کند و در ادامه از دو زن یاد می‌کند که اسوه کسانی هستند که ایمان آورده اند؛ یعنی همسر فرعون و مریم دختر عمران.

وی با اشاره به اینکه وقتی قرآن شخصی را به عنوان الگو معرفی می‌کند، نمی‌گوید الگو برای مردمان زمان خود یا برای طایفه خاص یا مکانی هستند که زندگی می‌کردند، بلکه در این آیات می‌فرماید این چهار زن که در دو گروه فاسقان و مؤمنان قرار دارند، برای همه زمان‌ها و مکان‌ها الگو هستند.

آیت الله علی دوست ادامه داد: وقتی اسلام آمد، الگوهای را تربیت و به عالم بشریت معرفی کرد؛ شخصیت پیامبر(ص)، علی(ع) و فاطمه(س) الگو هستند، اما الگوهای اسلام منحصر به اشخاص نیست، بلکه یک نهاد و یک اثر نیز می‌تواند الگو باشد. نهج البلاغه یا نامه حضرت علی(ع) به مالک یک سند و در عین حال یک الگو است؛ دعای کمیل، صحیفه سجاده و قرآن هم الگو هستند.

الگوهای برخاسته از اسلام برای همه انسان‌ها

وی اضافه کرد: این الگوها همه از اسلام، اما برای انسان هستند. یعنی فرد ممکن است مسلمان نباشد، به هیچ دینی از ادیان الهی هم ایمان نداشته باشد، اما این الگوها برای چنین فردی هم الگو و آموزگار هستند. اگر دعای کمیل را به یک بودیست بدهید، با دعای کمیل می‌تواند ارتباط برقرار کند. رایزن ایران در روسیه تعریف می‌کرد که در یک کلیسا، دفترچه ای به ما دادند که

دیدم ترجمه دعای کمیل است. از کشیش پرسیدم می دانید این چیست گفت نه؛ دیدم با خدا خیلی زیبا صحبت کرده، به همین دلیل آن را در کلیسا به مردم می دهیم.
آیا فاطمه(س) می تواند الگو باشد وقتی زمان و مکان تغییر کرده است؟

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به میراث باقی مانده از اسلام برای همه جهانیان اشاره و اظهار کرد: کاش ما مسلمانان به جایی برسیم که قدر این میراث را بدانیم و معرفی کنیم. اگر صحیفه سجاده را به یک یهودی و مسیحی بدهید، می خواند. اسلام اینگونه الگوسازی کرده و لذا چه قدر مغالطه برانگیز، غیرمنصفانه و موزیانه است که کسانی بگویند پیامبر(ص) و فاطمه(س) و قرآن مربوط به هزار و ۴۰۰ سال قبل هستند؛ آیا می توانند اکنون الگو باشند، وقتی زمان و مکان تغییر کرده است؟

وی در پاسخ به این سؤال گفت: جواب ساده است. ما وقتی بحث از الگو می کنیم، به معنی شکل لباس و ابزاری که در منزل استفاده می شد نیست، بلکه بحث سر ارتباط این الگوها با خدا، خود و خلق است. اصول اخلاقی مگر تغییر می کند؟! یعنی اگر بگویم باید صادق بود، آیا مشمول زمان و مکان است؟ اگر می گوئیم فاطمه(س) الگویی جامع، جهانی و جاودانه برای همه زمان ها است، منظور نحوه ارتباط ایشان با خداوند، خود و خلق خدا است.
ادراک به موقع و اقدام به موقع؛ ویژگی های الگو در حضرت زهرا(س)

آیت الله علی دوست به دفاع حضرت فاطمه(س) از امامت اشاره کرد و گفت: حضرت فاطمه(س) از امامت منصوب از سوی خداوند، امامت حق و امامت امام زمان خود دفاع کردند؛ لذا حضرت هم ادراک به موقع داشتند و هم اقدام به موقع. اینکه انسان در حوادث پیچیده که پیش می آید، ادراک به موقع و البته اقدام به موقع داشته باشد، بسیار مهم است و محدود به زمان و مکان خاصی نیست. مثلاً توابعین پس از شهادت امام حسین(ع) واقعیت را ادراک و در ادامه و نه در زمانی که باید، اقدام کردند.

وی اضافه کرد: اینکه حضرت فاطمه(س) علی رغم برخوردار بودن از امکانات، ساده زندگی می کردند، یک الگو است. البته ممکن است کسی بگوید نمی توانم چنین ساده باشم، اما می شود در همه عصرها از این رفتار الگو گرفت. حضرت صدیقه چهار فرزند را تربیت کردند و چه دشمنان و چه دوستان نتوانسته اند بر نحوه تربیت فرزندان ایشان ایراد بگیرند.

آیت الله علی دوست در بخش پایانی سخنان خود کتاب دانش نامه فاطمی را به عنوان کتابی مناسب برای مطالعه در خصوص حضرت معرفی کرد و گفت: کتاب های زیادی در مورد سیره حضرت فاطمه نوشته شده. البته دشمنان هم کوتاهی نکرده اند، اما کتاب دانش نامه فاطمی در شش جلد نوشته شده که کتاب مناسبی است. متأسفانه برخی در صحبت از ائمه(ع) وارد غلو می شوند، قصور می کنند یا معجزات و کرامات را پررنگ می کنند. این کتاب معقول، متوازن و حکیمانه نوشته شده است.

حجت الاسلام سیدحمید حسینی، رئیس اتحادیه رادیو و تلویزیون های اسلامی در عراق نیز فاطمه(س) را حجتی برای همه ائمه(ع) عنوان کرد و گفت: در این روز ما مردم عراق نزد مادران خود می رویم و دست مادران را می‌بوسیم؛ بوسیم.

وی با اشاره به شرایط بسیار سخت مسلمانان در کشورهای مختلف، گفت: شرایط ما به خصوص کسانی که حضرت فاطمه(س) را دوست دارند، در عراق، یمن، سوریه، فلسطین، لبنان، افغانستان و پاکستان ناپایدار است. به ما وحشیانه حمله می شود. اکنون جهانیان یمن را می بینند؛ یمنی که همه این بلاها به سرش آمده، چون پیرو اهل بیت است. ما را به خاطر اینکه دوست دار مادران هستیم و فرزندان را دوست داریم، به قتل می رسانند. اما باید به همه مردم عراق و همه انسان های باشرف بگویم باید به فاطمه(س) اقتدا کنیم، حتی اگر کشته شویم.

مرضیه وحید دستجردی، وزیر اسبق بهداشت نیز طی سخنانی به جایگاه حضرت فاطمه(س) نزد حضرت رسول(ص)، نحوه خواستگاری و ازدواج حضرت و زندگی ساده ایشان اشاره و اظهار کرد: بنابر آنچه پیامبر فرمودند، خداوند فاطمه و دوست دارانش را از آتش بازداشته است.

آیا فاطمه(س) می تواند الگو باشد وقتی زمان و مکان تغییر کرده است؟
حدیثی که احمد بن حنبل از عایشه در خصوص حضرت زهرا(س) نقل کرده است

حجت الاسلام والمسلمین شهریار، دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز با اشاره به مطلبی که از عایشه در خصوص حضرت فاطمه(س) نقل شده است، گفت: عایشه نقل می کند که پیامبر(ص) در گوش فاطمه حدیثی نقل کرد که موجب گریه فاطمه شد و بعد حدیثی دیگر نقل کرد که موجب شادی او شد. سؤال کردم هیچ گاه شادی که تا این حد به حزن نزدیک باشد، ندیده ام؛ موضوع چیست؟ که فاطمه گفت این از اسرار است و تا زمانی که پیامبر در قید حیات هستند، نمی توانم آن را

بگویم. پس از وفات پیامبر(ص)، موضوع را دوباره از فاطمه پرسیدم که پاسخ داد: پیامبر به من گفت جبرئیل سالی یک بار قرآن را بر من نازل می کرد. امسال دو بار قرآن را بر من نازل کرد و این به معنی این است که امسال من از دنیا خواهم رفت که موجب گریه من شد که بعد پیامبر گفتند آیا دوست نداری که سید نساء این امت و اولین کسی باشی که در آن دنیا به من ملحق می شوی؟ بعد از مرگ من وفات شما فرا می رسد که این موجب خوشحالی من شد که زودتر به پدرم ملحق می شوم.

وی ادامه داد: احمد بن حنبل این مطلب را از عایشه در منابع اهل سنت نقل می کند. از جابر هم نقل شده که پیامبر فرمودند ذریه همه پیامبران از نسل خودشان بوده، اما ذریه مرا در سلب علی قرار داده اند. از سوی دیگر در مسند حنبل و بسیاری از منابع دیگر اهل سنت، به روشنی نقل شده که آیه تطهیر در شأن فاطمه(س)، علی(ع)، حسن(ع) و حسین(ع) ذکر شده است.

حجت الاسلام والمسلمین شهریاری با اشاره به اینکه در جهان اسلام برخی اختلافات تاریخی مطرح می شود، این اختلاف ها را طبیعی دانست و گفت: حدیث کساء در منابع اهل سنت به وفور نقل و تصریح شده که پنج تن آل عبا چه کسانی هستند. حتی نقل شده که ام سلمه وارد شد و به پیامبر(ص) گفت آیا من هم می توانم وارد کساء شوم که حضرت فرمود تو فرد خوبی هستی، اما اجازه ندارم تو را وارد این کساء کنم.

وی ادامه داد: گاهی در وقایع تاریخی، اختلاف هایی در شیعه و سنی و سایر مذاهب در نقل و تفسیر نقل تاریخ وجود دارد. وجود مذاهب مختلف یعنی اختلاف در تفسیر که اصل اختلاف نظر امری بدیهی است. در جهان اسلام علایق، محبت ها و حتی اختلاف های مختلفی وجود دارد، اما ما امت واحده ای هستیم و زیر سقف واحدی که رسول الله فراهم کرده، عنوان مسلمانی داریم و خود حضرت فرمود که ریختن خون و مال و حرز مسلمان بر مسلمان حرمت دارد. اما دشمنان می خواهند این سقف را بر سر مسلمانان خراب کنند و امت واحده که ۱۱ بار در قرآن یاد شده را تخریب کنند که باید هوشیار بود.

عفاف الحکیم، معاون امور بانوان حزب الله، آخرین سخنران نشست افتتاحیه بود. وی حضرت زهرا(س) را از زنجیره ۱۴ معصوم خداوند که اوج اسوه و الگو بودن را نشان می دهد، دانست و گفت: صبر و مقاومت در کنار همسر، چه در حضور و چه در عدم حضور او، تحمل در اداره مسائل خانواده و صبر در زمینه تربیت فرزندان و در عرصه تبلیغ و آگاه کردن زنان الگوهایی است که اکنون می توانیم از ایشان بگیریم.

وی افزود: ایشان دختر پیامبر خداوند و گوهر اهل بیت(ع) بود و در زمانی که به یک زن به عنوان مخلوقی بی ارزش نگاه می شد، مدرسه ای بود که سهم بزرگی در تأسیس فرهنگ اسلامی داشت و تأثیر زیادی در فرهنگ اسلام نهاد و در مقابل هیچ ظلمت و ظلمی ساکت نماند.